

PODMANICZKY SZILÁRD

A valóságos Eukrisztina

A férfinek negyvenhatos lába volt, talpszintje a koponyacsont legtávolabbi darabjától két méterre helyezkedett el. Legjellemzőbb tulajdonságai: éjfél-től reggel nyolcig; aluszékonyság; reggel nyolctól délelőtt tízig: rácsodálkozás; délelőtt tíztől délután egyig; a csúcspont kergetése; délután egytől délután ötig: ilyen-olyan csúcspont; délután öttől éjfélig: álromantika. Hogy az illetőt hogy hívták, már el se merem mondani.

Ez a férfi nem tudta magáról, hogy mekkora, lényegtelen is, de azért ha mégis őt akarjuk a történetben elképzelni, nem pedig egy alulnőtt férfit, aki pszichikai készletek sorozatával igyekszik centiméterekkel megnöveszteni magát, mintegy személyvesztés útján akar testgyarapodáshoz jutni, akkor igenis, tessék egy akkora testet képzelni őhozza, aminek még a legsötétebb éjszaka is van árnyéka.

Ez a férfi nagy darab volt, kissé darabos tehát, némiképp ostoba, de nem mérhetünk mindenkit magunkhoz, mert akkor egyszer csak üresen találjuk magunk körül a világot, s az effajta pökhendiség oly távol áll, mint mit tudom én mi mitől.

A férfit csak új öltözékének kiválasztása emlékeztette arra, mekkora is valójában, s állította szembe mindazokkal, akik percek alatt tudnak maguknak cipőt, inget, és fityfenét vásárolni. Ellentétben vele, akinek a megfelelő évszak megfelelő hetében napokat kellett felszabadítania az öltözék kézre kerítéséhez, bár tegyük hozzá, nem csupán a méret hosszította a keresési időszakot, de bizony az ízlése is messze távol állt a divattervezők hézagos és slampos ötletvilágától.

Forró tavaszi nap volt, a szemét marta az izzadság, és mindjárt meg is értette, egyesek mért hordanak olyan vastag szemöldököt a legrekkenőbb hőség idején. Mint mondtam, ez a férfi nem volt egy roppant eszes fickó, de azért olyat ne gondoljunk róla, hogy bárki, aki majd a későbbiekben találkozik vele, csak ec-pec, könnyen bepalizhatja.

Ez a férfi egyedül élt, egyedül, mint ahogyan más se készít róla pontos kiutatást, hogy mikor, hányan tartózkodtak a lakásában; mondom, ehhez képest egyedül. Ám arra se számítsunk, hogy magányos farkassal állunk szemben, vagy akinek a függetlenség megőrzése minden egyes gondolatát áthálózó feladat. Így alakult, szokta mondani, ha rákérdeznek, és ha egyszer találkoznak, és rákérdeznek, lehet, hogy mást fog válaszolni, főleg akkor, ha mellette lesz a felesége is.

Ez a férfi mindennél jobban utálta, amikor bement egy boltba, és megkérdezték tőle, hogy „miben segíthetek?” Pedig nincs ebben a kérdésben semmi bántó vagy rossz, de az ő esetében, gondoljunk csak bele: napokig járja a boltokat, s minduntalan ezt a már mennyiségében személytelenséget öltő kérdést teszi fel neki, ráadásul, ugye, erre válaszolni is képtelenség.

A meleg, a frusztráció, a méretek lehetetlensége a csúcspont felé közelít. De el soha nem érheti, tudta ezt a férfi, és alkalmazta is.

Olykor azt válaszolta a cipőboltban a fenti kérdést hallva: „Asszonyom, cipőt keresek.” Az üzletben más se volt, csak cipő. Az asszony rossz lábbal rúgott reggel a kád falába: „Még jó, hogy nem répát vásárolni jött ide.”

A férfinek se kellett több: „Pedig végre valami változatosság lenne ebben a kurva világban, asszonyom, valami roppant érdekesítő, nem gondolja, ha minden további nélkül répát kérhetnék egy cipőboltban.”

„Kérem, ne hőzöngjön!” – mondta az asszony, és megbántva igazgatta a cipőket a polcon.

A férfi behátrált, már ahogy a boltocska mérete engedte, s mintegy feltűnően figyelni kezdte az asszonyt, aki ettől még zavarodottabb lett.

„Ejnye már, na! – mondta az asszony – Hányas lába van?”

„Negyvenhatos” – mondta a férfi, s mint aki a megoldó fordulatot várja, a pénisz előtt összekulcsolta a kezét, kis ujjának körmével kissé meg is vakarta azt a vastag nadráganyag karcogatásával.

Az asszony észre vette.

„Gombája van?” – kérdezte megalázó huncutsággal.

„Csak a meleg miatt vakarom a tökömet”, mondta a férfi, mire az asszony elpirult, s a többi eladó is furcsán nézett rá, ejnye, kérem, cipőbolt ez vagy kondomáruda?

„Utálom a cipőiket”, mondta a férfi, és azzal kifordult az üzletből, vitte magával a kosarat, amit aztán visszahajított a bejárati ajtó felé.

„Ha még egyszer beteszi ide azt a nagy rohadt negyvenhatos lábát, kicsörgetem a riasztóval a rendőrséget”, kiabálta utána az asszony.

„Kapja be!”, kiáltott vissza a férfi, s a sós levet alkarjával letörölte a homlokáról, majd a kiszáradt virágágyás felé köpött.

És ez még csak az első nap, gondolta magában, és még se ing, se cipő. Talán mégis jó még erre az évre a tavalyi ruhatár, gondolta tovább, de már nem volt megállás: zsebében a félre tett pénz, az előre betervezett, és már kivett szabadság, a lendület és hevület, amely gondolata ellenére mégsem megállásra készítette, annál inkább arra, hogy szívesen szétverjen egynéhány üzletet. De minő otrombaság, elszaladt vele a ló, nem elég, hogy ekkora darab, még rá is játszik a porcelánboltra.

A hetedik cipőbolt ajtaján jött ki türelmesen, mikor rájött, hogy minden üzletbe valószínűleg ugyanaz a nagyker szállít, lévén minden üzletben ponto-

san ugyanazok a cipők sorakoztak, egyetlen darab ki nem lógott a sorból. De legalább érezni lehetett volna akár egyetlen cipőn is azt a szellemet, amivel a tervezője közelített az anyag felé, azt az ötletet, amellyel, bár el nem kerülhető a tömeggyártás, mégis azt a rendkívül jól eső látszatot kelti, hogy az a darab egyedi darab, gond van és gondolat benn; ehelyett inkább ezt olvasta ki a cipőkből: lófaszt a seggedbe, vegyél egyet, add a pénzt, aztán takarodjál hazafelé.

A világ ilyenén olvasata nemegyszer összefüggésben áll a személy lelkiállapotával, ám ezúttal a férfi biztos volt benne: nincs mese, nem haladhatom meg a kor öltözködését, legfeljebb ha saját manufaktúrával dolgoztatok. De az épen nem volt esedékes.

„Jöjjön, fáradjon bel!” invitálta egy üzlet ajtajában az aranyláncokba burkolt, jéghideg leheletű cigányasszony; kezessége olyan más volt a többihez képest, hogy már-már minden előítéletét elhagyhatónak érezte. De nem bírta megállni:

„Maga cigány?” kérdezte a férfi.

„Az is”, válaszolta az asszony, majd tovább orsózta a beszéd fonálát: „Maga micsoda?”

A férfi leült egy próbaszékre, kezébe vette a kanalat, és így szólt:

„Na látja, ez végre jó kérdés... fogalmam sincs...”

„Sajnálom”, mondta az asszony megértően, s abban a pillanatban a férfi meglátott a sorban egy érdekes formájú lábbelit.

Fölpróbálta, jónak látta, kifizette, hazavitte, és ez az icike-picike mind megette, vagy hogysis. Az ajtóban még egyszer megköszönte, kezét fogott a cigányasszonnyal, akinek olyan hideg volt a lehelete, mintha 3,5kW teljesítmény split légkondicionáló működne a tüdejében.

A cipő már megvolt, örömét másképp ki sem fejezhette a maga számára, minthogy aznap este sörözni indult, és meg is érkezett, és még a nyolcadik sör se gurult le, mikoron útban volt a rulettautomata felé, ahol egy újabb cipő vagy ing árát vesztette el.

Másnap reggel kínoztta is a gondolat, csontig, csontvelőig hatolt, mekkora marha vagyok, mekkora nagy marha, ismételtette magában, kiszáradt szája boltozatában, de ahogy felkelt, fogat mosott, meglögybölte az arcát, ivott egy kávé, vitaminokat, mindjárt egyszerűbbnek látszott a helyzet, ő pedig egyre zsugorodóbb marhának. A tükörben megrántotta a vállát, ugyan már, mondta, megnézte az új cipőt, s még alig múlt tíz, mikor elindult, hogy megkeresse a hozzá illő inget.

Az ingnél is lejátszhatnánk szívfájdalom nélkül ugyanazokat a mondatokat, mint a cipőnél, de ne akarja senki, hogy egy egyébként is kétes világról szóló tudósításban a dolgok, a dolog magamagát ismételve, elég azt tudni, hogy az igazi unalom semmi egyéb, mint hasonlóságok sorozata, amire ugyan hamar ráismer, és amitől rögvest otthon érzi magát a világban az egyszerű, fogyasztás-

orientált lélek, ám kétségeink most már olyan nagyok az emberi élet értelmének tekintetében, hogy egyszersmind nem kínozzuk tovább magunkat ezzel a kérdéssel, inkább csak hagyjuk, hogy szótlanul eméssze tovább az értelmünket.

A férfi az egyik üzletben kiválasztott egy inget.

„Ez nagyon szép, nagyon tetszik.”

„Próbálja fel!”

„De ez kis méret.”

„Az a legnagyobb, van úgy, hogy elszámozzák.”

„De ez biztosan nem jön rám, már bocsánat.”

„Ne adja fel! Lehet, hogy mégis jó.”

A férfi eltűnt az öltözőkében, ledobta az ingét, és ott állt a félhomályban félmeztelen, egy idegen helyen félmeztelen, csecsbimbói barnán domborultak egy idegen tükörben. Egy pillanatra eltévedtnek érezte magát, talán valamit félreértett az öltözőkudéskultúrából. Talán nem szabad lenne itt így állnia. Nevetséges hibát követ el, mintha utcán nagy tömegben valami elfogadhatónak látszó okból a nap fényére előbányászná a falloszát. Nem, nem, rendben van minden, az öltözőfülkében így kell állani barna csecsbimbókkal, ez a földi öltözéskultúra része, nyugtatta magát a férfi, s hogy igazolja feltevését, egy gombot begombolt az ingen, majd kijött a fülkéből.

Az ing úgy feszült rajta, mint egy huszárcapitányon, az eladó pukkadozva jegyezte meg, lám-lám, igaza van, tényleg kicsit.

A férfi elkomorodott, visszament a fülkébe. A rohadt életbe, gondolta, miért nem hisz neki senki, ő látja, hogy kicsi az az ing, miért, milyen oknál fogva vétetik föl vele? Talán olyan bolondnak gondolják, hogy majd megvesz egy ilyen gyerekinget a mamuttestére? Egyszerűen értelmetlen. Értelmetlen cselekvések sorozatába hajszolják.

Vagy például mutat egy szép élénk piros, feketébe átmenő és árnyalatú, csíkokkal mintázott inget, kicsi gallérral, pamutból. Abból sincs nagy, mert mindig azt viszik el először, az kell, aztán mégis a kicsikből hozat többet, ilyen a szállító. Ezek szerint hülye, semmi üzleti érzéke. Ha egyszer a nagyot viszik, hozzon nagyot. Nem lehet, mondja az eladó, pedig mindenki a nagyot keresi.

A férfi feje bezsongott újra, az előbbi választásából kiindulva a nő mutat neki egy kék kockás inget, bazi nagy Elvis-gallérral, és műszáלבól.

„Hagyjon engem békén”, mondja a férfi, és kirohan az üzletből; a forró utcán mintha kalodából szabadulna.

Senkinek semmi ízlése. Ez borzalmas. Nem látják a színek és formák, az anyagok közötti különbséget. Egyáltalán mit éreznek ezek? Vagy mit sikerül nekik megkülönböztetni? Hogy dolgozhat valaki így egy boltban, ha be-megyek, gondolja a férfi, és megnézek valamit, abból neki egyből látnia kéne,

hogy milyen az ízlésem, milyen az ízlésem irányultsága. De nem. Meg kell itt örülni, emberek, köztetek!

A férfinak nem maradt más útja, egy boltot ismert még a környéken, ahol eséllyel tarthatnak méretes inget. De nem is annyira a méret, hanem a többi, hogy az egy olyan ing legyen, ahogy mondtuk a cipőről, a tervező szíve-lelke legyen ott beletéve. Olyat keresni, ez a dolga.

A kétszintes épület földszinti részét körbejárta, s valami hamvasztott nyugalommal nézte-nézegette a számára használhatatlan holmitömeget. De ugyan ki veszi meg ezeket? Na, mindegy, szólni már nem akart senkihez sem.

Aztán az emeletre kajtató mozgólépcső felé vette az irányt, hogy a lelkiismerete tiszta legyen, ha majd ma este az ing árát elsőrözi; mert nincs, az ég alatt se, egy darab ing se őneki.

S ahogy így ráfordult a lépcső irányára, vértlen kis test jelent meg előtte, egy aprócska, szőke, göndör kislány, mintha szívet deríteni jönne. De már a második mozdulat furcsán jött ki neki, nem bírt oldalt semmiben megkapaszkodni. Fordult egyet óvatosan, hogy anyját a távolban kikeresse, de csak egy nagy testet látott, aki vele együtt emelkedik fölfelé a lépcsőn. Megszédült, kicsi, fürtös feje zuhanni kezdett alá, s mintha a mozgólépcső élei megannyi borotvaéles hajnyíró penge lenne, zárultak összefelé. A kislány egy fordulattal elvágódott, apró ujjai az összepréselt lépcsőlemezek közt matattak, majd szőke fején át-bucskázott, de úgy, hogy ha már megindul, meg nem áll lentig, avagy mert mozog a lépcső, örök bukfencet tesz egyhelyben.

Akkor a nagy testű férfinak se kellett több, bár kissé késői reflexszel kapcsolt, de mielőtt nagyobb baj lehetett volna, fölkapta és magához szorította a kislányt, aki akkoron csendesen felsírt, amaz meg apásan motyogta: nincsen semmi baj, nincsen semmi baj, ne féljél!

A nagy férfi furcsán tartotta karjai közt a kis törékeny testet, de valahogy most érezte először értelmét nagy darab testének: védelmet adott egy védtelennek. Olyan érzékenységet érzett magában, mint még soha, s ez érzékenység másik oldalán látta a durva világot, melynek ez a csöppség most majdnem áldozatul esett.

Ám alig, hogy megtapasztalta magát, a gyermek anyja föltűnt a lépcső leg-alján, s ahelyett hogy kétségbe esve köszönetet mondana, szidni kezdte a gyereket, aki, szerinte, megérdemelte volna, hogy legalább egy csontját eltörje. Kikapta a férfi kezéből a gyereket, csaképp, hogy azt is le nem hordta, mit fogdossa az ő gyerekét, pedofil izompacsirta.

A férfi az első szabad székre leült az emelten, mintha élete kockán fordult volna meg vele: nem gondolt már semmiféle ingre, se többé cipőre, vissza a lépcsőn, ki a szélbe, s úgy eltűnt mintha soha, senki nem találkozott volna véle.